

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

นับตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน การศึกษสงครามแต่ละครั้งนั้นตัวชี้ขาดในชัยชนะหรือความพ่ายแพ้คือกำลังทหาร¹ ความสำคัญของทหารเห็นได้จากรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ได้บัญญัติว่า รัฐต้องจัดให้มีการทหาร เพื่อพิทักษ์รักษาไว้ซึ่งสถาบันพระมหากษัตริย์ เอกราชอธิปไตย บูรณภาพแห่งอาณาเขตและเขตที่ประเทศไทยมีสิทธิอธิปไตย เกียรติภูมิและผลประโยชน์ของชาติ ความมั่นคงของรัฐ และความสงบเรียบร้อยของประชาชน² ทหารเป็นบุคคลที่ได้รับมอบหมายให้มีหน้าที่ใช้อาวุธเพื่อปกป้องชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ จึงจำเป็นต้องควบคุมทางวินัยอย่างเข้มงวดทั้งในเวลาสงบและมีศึกสงคราม กองทหารจึงมีสมรรถภาพพร้อมรบ ทหารต้องอยู่ในวินัย เชื่อฟังคำสั่งของผู้บังคับบัญชาต้องยึดถืออยู่เสมอว่าคำสั่งของผู้บังคับบัญชามีค่ายิ่งกว่าตัวทหาร ถ้าทหารเสื่อมเสียวินัยแล้ว สมรรถภาพของกองทหารก็จะเสื่อมโทรมจนถึงขั้นเป็นภัยร้ายแรงต่อประเทศชาติได้ ดังนั้นผู้บังคับบัญชาจึงต้องควบคุมดูแล ตลอดจนต้องทำการกวดขันวินัยทหารอย่างใกล้ชิด³

ทหารในอีกบทบาทหนึ่งก็มีสถานะดังเช่นบุคคลพลเรือนทั่วไป โดยมีสิทธิ เสรีภาพ และความเสมอภาคของบุคคลเหมือนประชาชนทั่วไป เว้นแต่ที่จำกัดไว้ในกฎหมายเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวกับการเมือง สมรรถภาพ วินัย หรือจริยธรรม⁴ ซึ่งทหารจะแตกต่างจากพลเรือนทั่วไปได้ตามที่กฎหมายบัญญัติ เนื่องจากทหารมีภารกิจหน้าที่จำเป็นจะต้องเคร่งครัดในบางเรื่องมากกว่าที่ใช้กับบุคคลธรรมดา การปกครองบังคับบัญชาทหารจึงมีความแตกต่างไปจากการปกครองบังคับบัญชาข้าราชการพลเรือนทั่วไป ซึ่งทหารจะปกครองบังคับบัญชาโดยกำหนดตามตำแหน่งและชั้นยศ

---

¹ พลตรี ชัยวิทย์ ชยาภินันท์. (2559). ทหารกับสถาบันพระมหากษัตริย์ The Military and the Monarch. *วารสารสำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหม*. หน้า 12.

² รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560. มาตรา 52.

³ กรมพระธรรมนูญ (ม.ป.ป.). *ระบบศาลทหารและวิธีพิจารณาความอาญาทหาร*. สำนักงานตุลาการทหารกรมพระธรรมนูญ. หน้า 2.

⁴ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560. มาตรา 27.

คือชั้นนายพลลงมาจนกระทั่งถึงพลทหาร ผู้บังคับบัญชาทหารต้องรับผิดชอบภารกิจทั้งหมดในหน่วยทหารที่ตนบังคับบัญชาไม่ว่าภารกิจนั้นจะสำเร็จหรือล้มเหลวก็ตาม ผู้บังคับบัญชาไม่สามารถที่จะปฏิเสธความรับผิดชอบในผลนั้นได้ ดังนั้นผู้บังคับบัญชาจึงต้องมีเครื่องมือควบคุมระวังรักษาความประพฤติปฏิบัติของทหารผู้ใต้บังคับบัญชาให้อยู่ในระเบียบวินัยอย่างเคร่งครัดเพื่อให้งานของหน่วยสำเร็จลุล่วงและเกิดความสงบเรียบร้อยในส่วนรวม ซึ่งเครื่องมือดังกล่าวก็คือพระราชบัญญัติว่าด้วยวินัยทหาร พุทธศักราช 2476 ที่ให้อำนาจผู้บังคับบัญชาใช้เป็นเครื่องมือในการกำกับดูแลรักษาระเบียบวินัยทหารผู้ใต้บังคับบัญชาของตน และหากผู้บังคับบัญชามีหน้าที่จัดการระวังรักษาวินัยทหารที่ตนเป็นผู้บังคับบัญชาอยู่นั้นโดยกวดขัน ถ้าหากว่าในการรักษาวินัยทหารนั้นจำเป็นต้องใช้อาวุธ เพื่อทำการปราบปรามทหารผู้ก่อการกำเริบก็ดี หรือเพื่อบังคับทหารผู้ละทิ้งหน้าที่ให้กลับทำหน้าที่ของตนก็ดี ผู้บังคับบัญชาและผู้ที่เกี่ยวข้องในการนั้นจะไม่ต้องรับโทษในการที่ตนได้กระทำไปโดยความจำเป็นนั้นเลย⁵ แต่การที่ผู้บังคับบัญชาจะลงโทษทหารผู้กระทำผิดวินัยนั้นจะต้องเป็นไปตามระเบียบข้อบังคับที่กำหนดไว้ โดยต้องปฏิบัติให้ถูกต้องและชอบด้วยกฎหมายด้วย ซึ่งพระราชบัญญัติว่าด้วยวินัยทหาร พุทธศักราช 2476 มาตรา 13 บัญญัติว่า ก่อนที่ผู้มีอำนาจลงทัณฑ์จะลงทัณฑ์ครั้งคราวใดก็ดี ให้พิจารณาให้ถ่วงถี่แน่นอนว่า ผู้ที่จะต้องรับทัณฑ์นั้นมีความผิดจริงแล้ว จึงสั่งลงทัณฑ์นั้น ต้องระวังอย่าให้เป็นการลงทัณฑ์ไปโดยโหดจืด หรือลงทัณฑ์แก่ผู้ที่ไม่มีความผิดโดยชัดเจนนั้นเป็นอันขาด เมื่อพิจารณาความผิดละเอียดแล้วต้องชี้แจงให้ผู้กระทำผิดนั้นทราบว่าจะกระทำผิดในข้อใด เพราะเหตุใด แล้วจึงลงทัณฑ์

โดยขั้นตอนพิจารณาในการลงโทษนั้นจะเริ่มต้นจากกระบวนการสอบสวนเพื่อให้ทราบข้อเท็จจริงและรายละเอียดความผิด การพิจารณาความผิดและโทษที่จะลงแล้ว ผู้บังคับบัญชาจึงจะใช้ดุลพินิจสั่งการในขั้นสุดท้ายว่าจะลงโทษตามที่ได้สอบสวนมาหรือไม่ หรือจะมีการเพิ่มโทษหรือลดโทษล้วนแต่เป็นดุลพินิจของผู้บังคับบัญชาทั้งสิ้น ซึ่งพระราชบัญญัติว่าด้วยวินัยทหาร พุทธศักราช 2476 บัญญัติว่า ทหารที่กระทำผิดต่อวินัยต้องรับทัณฑ์ตามวิธีที่ปรากฏ และอาจต้องถูกปลดจากประจำการ หรือถูกถอดจากยศทหาร “โดยโทษทางวินัยที่จะลงแก่ทหารผู้กระทำความผิดแบ่งออกได้เป็นสองประเภทคือ (1) การลงทัณฑ์ทางวินัย ซึ่งมีกำหนดเป็น 5 สถาน คือ ภาคทัณฑ์, ทัณฑ์กรรม, กัก, ชัง และ จำขัง⁷ (2) การดำเนินการทางปกครอง ได้แก่ ถูกปลดจากประจำการ หรือถูกถอดจากยศทหาร การลงโทษทหารผู้ทำผิดทางวินัยทั้งสองประเภทดังกล่าวนี้ล้วนแต่กระทบซึ่งสิทธิและเสรีภาพของผู้ที่ได้รับโทษ เช่น การลงทัณฑ์วินัยด้วยการ “จำขัง” มีลักษณะการบังคับโทษ

⁵ พระราชบัญญัติว่าด้วยวินัยทหาร พุทธศักราช 2476. มาตรา 6.

⁶ พระราชบัญญัติว่าด้วยวินัยทหาร พุทธศักราช 2476. มาตรา 7.

⁷ พระราชบัญญัติว่าด้วยวินัยทหาร พุทธศักราช 2476. มาตรา 8.

เช่นเดียวกับโทษ “จำคุก” ในคดีอาญา กล่าวคือ ผู้ที่ต้องคำพิพากษาให้จำคุกจะต้องถูกขังไว้อยู่ในเรือนจำโดยศาลจะเป็นผู้ออกหมายจำคุกนั้น⁸ แต่ทหารผู้ถูกลงทัณฑ์ทางวินัยด้วยการ “จำขัง” ผู้ที่ได้รับทัณฑ์จะถูกส่งไปฝากให้อยู่ในความควบคุมของเรือนจำทหาร โดยไม่ผ่านกระบวนการตรวจสอบหรือพิจารณาจากศาลทหารก่อน ซึ่งเห็นได้ว่าส่งผลกระทบต่อสิทธิเสรีภาพในร่างกายของมนุษย์อันเป็นสิทธิขั้นพื้นฐานที่มนุษย์ทุกคนพึงมีตามหลักสากล และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ได้บัญญัติรับรองคุ้มครองสิทธิในเรื่องสิทธิและเสรีภาพว่าบุคคลย่อมมีสิทธิและเสรีภาพในชีวิตและร่างกาย การจับและการคุมขังบุคคลจะกระทำมิได้ เว้นแต่มีคำสั่งหรือหมายของศาลหรือมีเหตุอย่างอื่น ตามที่กฎหมายบัญญัติ⁹ ในส่วนของลงโทษวินัยในทางปกครองด้วยการปลดจากประจำการ หรือถอดยศทหารผู้ถูกลงโทษจะได้รับผลกระทบต่อ ยศ ตำแหน่ง ความก้าวหน้าในอาชีพ โดยส่งผลกระทบต่อสิทธิข้าราชการ เงินเดือน บำเหน็จ บำนาญ รวมทั้งชื่อเสียงและเกียรติยศอีกด้วย

รัฐธรรมนูญ บัญญัติให้ศาลทหารมีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีอาญาที่ผู้กระทำความผิดเป็นบุคคลซึ่งอยู่ในอำนาจศาลทหาร¹⁰ และศาลทหารมีอำนาจพิจารณาพิพากษาวางบทลงโทษผู้กระทำความผิดต่อกฎหมายทหารหรือกฎหมายอื่นในทางอาญา¹¹ แต่ทหารที่กระทำความผิดต่อวินัยซึ่งจะต้องรับทัณฑ์ตามพระราชบัญญัติว่าด้วยวินัยทหาร พุทธศักราช 2476 นั้น ไม่ใช่ความผิดในคดีอาญาที่จะอยู่ในอำนาจศาลทหาร แต่เป็นคดีเกี่ยวกับวินัยทหาร ศาลทหารจึงไม่มีอำนาจในการพิจารณาคดีได้ ถึงแม้ว่าทหารจะเป็นหน่วยงานหรือองค์กรของรัฐ หากเกิดข้อพิพาทระหว่างข้าราชการทหารกับหน่วยงานของกองทัพ หรือพิพาทกันระหว่างหน่วยงานของกองทัพกับหน่วยงานอื่นของรัฐย่อมอยู่ในเขตอำนาจของศาลปกครองตามพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. 2542 โดยสามารถใช้สิทธิยื่นฟ้องคดีต่อศาลปกครองเสมือนกับคำสั่งทางปกครองโดยทั่วไปได้ แต่ในเรื่องคำสั่งการลงโทษทางวินัยทหารนั้นศาลปกครองไม่มีเขตอำนาจในการพิจารณาคัดสินคดีและไม่ได้ให้อำนาจศาลปกครองเข้าไปตรวจสอบความชอบด้วยกฎหมายของการดำเนินการเกี่ยวกับวินัยทหาร โดยถือว่าเป็นเรื่องภายในของหน่วยงานทหาร โดยให้ผู้บังคับบัญชาทหารใช้ดุลพินิจลงโทษทหารผู้กระทำผิดวินัยเอง ดังคำวินิจฉัยของศาลปกครองสูงสุดที่ 407/2553 ที่วินิจฉัยว่าเหตุแห่งการฟ้องคดีเป็นผลมาจากการดำเนินการเกี่ยวกับการกระทำผิดต่อวินัยทหารตามพระราชบัญญัติว่าด้วยวินัยทหาร พุทธศักราช 2476 การที่ผู้ฟ้องคดีฟ้องขอให้ศาลเพิกถอนคำสั่ง

⁸ พระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลวิธีพิจารณาคดีอาญา พ.ศ.2477. มาตรา 74.

⁹ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560. มาตรา 28.

¹⁰ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560. มาตรา 199.

¹¹ พระราชบัญญัติธรรมนูญศาลทหาร พ.ศ. 2498. มาตรา 13.

ดังกล่าวจึงไม่อยู่ในอำนาจของศาลปกครองที่จะมีอำนาจพิจารณาพิพากษาหรือมีคำสั่งได้ตาม มาตรา 9 วรรคสอง (1) แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ.2542

อย่างไรก็ตาม พระราชบัญญัติว่าด้วยวินัยทหาร พุทธศักราช 2476 ได้กำหนดสิทธิในเรื่องของการร้องทุกข์ของทหารผู้ถูกลงโทษทางวินัยไว้กล่าวคือ ในการที่จะรักษาวินัยทหารให้เป็นระเบียบเรียบร้อยอยู่เสมอ ย่อมเป็นการจำเป็นที่ผู้บังคับบัญชาจะต้องมีอำนาจในการบังคับบัญชา หรือลงทัณฑ์อยู่เองเป็นธรรมดา แต่ผู้บังคับบัญชาบางคนอาจใช้อำนาจในทางที่ผิดยุติธรรม ซึ่งเป็นการสมควรที่จะให้ผู้ได้บังคับบัญชามีโอกาสร้องทุกข์ได้¹² คำชี้แจงของทหารว่า ผู้บังคับบัญชากระทำแก่ตนด้วยการอันไม่เป็นยุติธรรม หรือผิดกฎหมาย หรือแบบธรรมเนียมทหารว่าตนมิได้รับผลประโยชน์หรือสิทธิตามที่ควรจะได้รับในราชการนั้น ก็สามารถใช้อำนาจโต้แย้งคำสั่งดังกล่าวได้¹³ แต่ห้ามมิให้ร้องทุกข์ว่า ผู้บังคับบัญชาลงทัณฑ์แรงเกินไป ถ้าหากว่าผู้บังคับบัญชานั้นมิได้ลงทัณฑ์เกินอำนาจที่จะทำได้¹⁴ การร้องทุกข์นั้นให้ร้องทุกข์ต่อผู้บังคับบัญชาโดยตรงของตนหรือร้องทุกข์ต่อผู้บังคับบัญชาของผู้ออกคำสั่งลงโทษไปตามลำดับขั้นขึ้นไป¹⁵ ซึ่งผู้บังคับบัญชาที่รับเรื่องร้องทุกข์ดังกล่าวก็คือผู้ที่มีคำสั่งลงทัณฑ์ทางวินัยทหารกับตนเอง การร้องทุกข์ดังกล่าวจึงอาจขัดต่อหลักความเป็นกลางและหลักการมีส่วนร่วมได้เสีย อีกทั้งการที่ผู้บังคับบัญชาจะเปลี่ยนแปลงคำสั่งลงทัณฑ์ที่ได้พิจารณาสั่งการไปแล้วนั้นก็เป็นไปได้ยาก นอกจากนี้ระบบทหารมีแบบธรรมเนียมความยึดมั่นในสายบังคับบัญชาที่ต้องเคารพระหว่างผู้ใหญ่ผู้น้อย และปฏิบัติตามคำสั่งผู้บังคับบัญชาเหนือตนอย่างเคร่งครัด ทหารมักไม่กล้าที่จะคัดค้านคำสั่งลงทัณฑ์ทางวินัย ได้แต่น้อมรับคำสั่งลงทัณฑ์ เพราะค่านิยมองค์กรที่ถือการบังคับบัญชาเป็นหลัก อีกทั้งกฎหมายได้ให้อำนาจผู้บังคับบัญชาที่มีอำนาจสั่งลงทัณฑ์ หรือผู้มีอำนาจบังคับบัญชาเหนือผู้ที่สั่งลงทัณฑ์นั้นสามารถที่จะเพิ่มทัณฑ์ลดทัณฑ์ หรือยกทัณฑ์เสียก็ได้ จึงทำให้ข้าราชการทหารเกิดความเกรงกลัวไม่กล้าอุทธรณ์คำสั่งลงทัณฑ์ทางวินัย¹⁶ เนื่องจากไม่เชื่อมั่นว่าผู้บังคับบัญชาที่รับเรื่องร้องทุกข์จะให้ความเป็นธรรมกับตนได้

พระราชบัญญัติว่าด้วยวินัยทหาร พุทธศักราช 2476 ได้มีการประกาศใช้มาเป็นระยะเวลาที่ยาวนาน ไม่ได้มีการแก้ไขปรับปรุงให้มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับสภาพการณ์ในปัจจุบัน รวมถึงหลักกฎหมายในการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อความยุติธรรมให้กับผู้ที่ได้รับความเสียหายจากการที่ถูกสั่งลงทัณฑ์ทางวินัย และพระราชบัญญัติ

¹² พระราชบัญญัติว่าด้วยวินัยทหาร พุทธศักราช 2476. มาตรา 21.

¹³ พระราชบัญญัติว่าด้วยวินัยทหาร พุทธศักราช 2476. มาตรา 22.

¹⁴ พระราชบัญญัติว่าด้วยวินัยทหาร พุทธศักราช 2476. มาตรา 25.

¹⁵ พระราชบัญญัติว่าด้วยวินัยทหาร พุทธศักราช 2476. มาตรา 26.

¹⁶ พระราชบัญญัติว่าด้วยวินัยทหาร พุทธศักราช 2476. มาตรา 20.

ว่าด้วยวินัยทหาร พุทธศักราช 2476 ได้กำหนดเพียงหลักเกณฑ์การใช้สิทธิร้องทุกข์ไว้เพียงอย่างกว้าง ไม่ได้ระบุรายละเอียดที่ชัดเจน และยังไม่มียกเว้นในเรื่องเกี่ยวกับการอุทธรณ์คำสั่งลงโทษทางวินัยทหารที่แยกออกมาเฉพาะ อีกทั้งไม่มีคณะกรรมการพิจารณาวินิจฉัยอุทธรณ์และเรื่องร้องทุกข์ เพื่อจะเปิดโอกาสให้ผู้ที่ถูกสั่งลงโทษสามารถโต้แย้งคำสั่งลงโทษดังกล่าวที่คิดว่าไม่ถูกต้อง หรือไม่เหมาะสมเป็นธรรม เหมือนดังเช่นคณะกรรมการในระบบราชการพลเรือนสามัญ ซึ่งมีคณะกรรมการพิทักษ์ระบบคุณธรรม หรือ ก.พ.ค. ที่เป็นคณะกรรมการพิจารณาวินิจฉัยอุทธรณ์ และเรื่องร้องทุกข์¹⁷ มีหน้าที่พิจารณาเรื่องการคุ้มครองระบบคุณธรรมให้แก่ข้าราชการพลเรือน

ดังนั้น เมื่อพิจารณาเห็นได้ว่าพระราชบัญญัติว่าด้วยวินัยทหาร พุทธศักราช 2476 ยังมีปัญหาที่สมควรต้องได้รับการปรับปรุง โดยนำปัญหาดังกล่าวมาศึกษาวิเคราะห์ในประเด็นต่าง ๆ ดังนี้

1.1.1 การไม่กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และขั้นตอนในการอุทธรณ์ คำสั่งลงโทษทางวินัยทหารไว้ เพียงแต่กำหนดให้ผู้ได้รับคำสั่งลงโทษทางวินัยนั้นสามารถร้องทุกข์ต่อผู้บังคับบัญชาโดยตรงของตนหรือร้องทุกข์ต่อผู้มีอำนาจเหนือผู้สั่งลงโทษอีกชั้นหนึ่ง ซึ่งผู้บังคับบัญชาที่รับเรื่องร้องทุกข์ดังกล่าวก็คือผู้ที่สั่งลงโทษตนเอง ดังนั้น เมื่อผู้บังคับบัญชาที่รับเรื่องร้องทุกข์และพิจารณาเรื่องที่ร้องทุกข์เป็นบุคคลเดียวกันจึงอาจขัดต่อหลักความเป็นกลาง และหลักการมีส่วนร่วมได้เสียซึ่งส่งผลให้เกิดความไม่เป็นธรรมได้

1.1.2 การไม่กำหนดโครงสร้างและอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการวินิจฉัยอุทธรณ์และเรื่องร้องทุกข์ทางวินัยทหาร โดยไม่ได้บัญญัติให้มีคณะกรรมการที่มีความเป็นกลาง อิสระ และไม่มีส่วนได้เสียกับคู่กรณีทำหน้าที่เป็นผู้วินิจฉัย ซึ่งขาดข้อพิพาทระหว่างคู่กรณี เพื่อจะเปิดโอกาสให้ผู้ที่ถูกสั่งลงโทษสามารถโต้แย้งคำสั่งลงโทษดังกล่าวที่คิดว่าไม่ถูกต้อง หรือไม่เหมาะสมเป็นธรรม

1.1.3 การไม่กำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับกรอบระยะเวลาในการพิจารณาอุทธรณ์คดีวินัยทหารไว้ให้ชัดเจน อาจทำให้ระยะเวลาในการพิจารณาคดีเกิดความล่าช้าในการดำเนินการพิจารณาอุทธรณ์ ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อผู้ที่ได้รับคำสั่งลงโทษทางวินัยไม่ได้รับการพิจารณาอย่างถูกต้อง รวดเร็วและเป็นธรรม ทำให้ไม่สอดคล้องกับสิทธิในกระบวนการยุติธรรม

ที่ผ่านมาเมื่อทหารถูกผู้บังคับบัญชาลงโทษทางวินัย ทหารจึงไม่กล้าร้องทุกข์ต่อผู้บังคับบัญชา เพราะไม่เชื่อมั่นในกระบวนการยุติธรรม และเกรงว่าถ้าหากร้องทุกข์แล้วอาจถูกเพ่งเล็งว่าเป็นผู้กระด้างกระเดื่องต่อผู้บังคับบัญชา ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อหน้าที่ราชการทำให้ไม่มีความก้าวหน้า จึงต้องยอมรับโทษทัณฑ์เพื่อให้เรื่องราวต่าง ๆ ยุติลง

¹⁷ สำนักงาน กพ. (ม.ป.ป.). *การพิทักษ์ระบบคุณธรรม*. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก: <https://www.ocsc.go.th/2564>, 27 พฤษภาคม]

เมื่อพิจารณาสภาพปัญหาดังกล่าวมาแล้วนั้น เพื่อให้เกิดความเป็นธรรมต่อข้าราชการทหาร ผู้ถูกลงโทษทางวินัยให้มีสิทธิในกระบวนการยุติธรรมที่เหมาะสม มีความสอดคล้องกับหลักการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญ จึงจำเป็นที่จะต้องแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติว่าด้วยวินัยทหาร พุทธศักราช 2476 ที่ได้มีการประกาศใช้มาเป็นระยะเวลาที่ยาวนาน โดยให้มีการแก้ไขปรับปรุงกฎหมายให้มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับสภาพการณ์ในปัจจุบัน โดยยังคงรักษาความ มีระเบียบวินัยของทหารและดำรงไว้ซึ่งสมรรถภาพขององค์กร

1.2 วัตถุประสงค์ในการศึกษา

1. เพื่อศึกษาถึงความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาการอุทธรณ์คำสั่งลงโทษทางวินัยทหาร ตามพระราชบัญญัติว่าด้วยวินัยทหาร พุทธศักราช 2476
2. เพื่อศึกษาค้นคว้าแนวคิด หลักการ และทฤษฎีทางกฎหมายของการอุทธรณ์คำสั่งลงโทษทางวินัยทหาร ตามพระราชบัญญัติว่าด้วยวินัยทหาร พุทธศักราช 2476
3. เพื่อศึกษาถึงมาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับการอุทธรณ์คำสั่งลงโทษทางวินัยทหาร ของประเทศไทยและในต่างประเทศ
4. เพื่อวิเคราะห์ถึงปัญหาการอุทธรณ์คำสั่งลงโทษทางวินัยทหาร ตามพระราชบัญญัติว่าด้วยวินัยทหาร พุทธศักราช 2476
5. เพื่อให้ได้แนวทางการแก้ไขปัญหาและปรับปรุงสิทธิในการอุทธรณ์คำสั่งลงโทษทางวินัยให้แก่ทหารเพื่อให้เหมาะสมเป็นธรรมยิ่งขึ้น

1.3 สมมติฐานของการศึกษา

สิทธิของทหารผู้ถูกกล่าวหาว่ากระทำผิดวินัยทหารได้รับความคุ้มครอง โดยจะไม่ถูกลงโทษทางวินัยโดยมิชอบ ด้วยการใช้วิธีการปรับปรุงและแก้ไขเพิ่มเติม พระราชบัญญัติว่าด้วยวินัยทหาร พุทธศักราช 2476 โดยกำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการอุทธรณ์คำสั่งการลงโทษทางวินัยทหาร อันได้แก่ เพิ่มบทบัญญัติในส่วนของหลักเกณฑ์ วิธีการ ระยะเวลาในการพิจารณาอุทธรณ์ รวมไปถึง กำหนดโครงสร้างและอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการวินิจฉัยอุทธรณ์และเรื่องร้องทุกข์ทางวินัยทหาร ภายในหน่วยงานทหาร

1.4 ขอบเขตการศึกษา

ศึกษาถึงกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการอุทธรณ์คำสั่งลงทัณฑ์ทางวินัย โดยทำการศึกษาจากรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ประมวลกฎหมายอาญาทหาร พ.ศ. 2454 พระราชบัญญัติว่าด้วยวินัยทหาร พุทธศักราช 2476 พระราชบัญญัติธรรมนูญศาลทหาร พ.ศ. 2498 ระเบียบ ข้อบังคับต่าง ๆ ตามกระบวนการยุติธรรมทางทหาร พระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. 2547 พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2551 รวมถึงศึกษามาตรการทางกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับวินัยและการดำเนินการทางวินัยของข้าราชการทหารในต่างประเทศ เพื่อเป็นแนวทางในการแก้ไข ปรับปรุง พัฒนากฎหมายเกี่ยวกับการดำเนินการทางวินัยของข้าราชการทหาร เพื่อให้การอุทธรณ์คำสั่งลงทัณฑ์ทางวินัยมีความชัดเจนและเหมาะสมยิ่งขึ้น

1.5 วิธีดำเนินการศึกษา

เป็นการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพ ในลักษณะเป็นการวิจัยเอกสาร (Documentary Research) ทำการศึกษาค้นคว้าจากรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 จากพระราชบัญญัติว่าด้วยวินัยทหาร พุทธศักราช 2476 พระราชบัญญัติรับราชการทหาร พ.ศ. 2497 กฎหมายและระเบียบข้อบังคับต่าง ๆ พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการทหาร พ.ศ. 2521 ระเบียบ ข้อบังคับที่เกี่ยวกับการดำเนินการทางวินัยทหาร เอกสารตำราทางนิติศาสตร์ กฎหมายต่างประเทศ ได้แก่ สารานุกรมรัฐฟินแลนด์ เครือรัฐออสเตรเลียและราชอาณาจักรเคนมาร์ก รวมทั้ง หนังสือ คำบรรยาย วิทยานิพนธ์ งานวิจัย วารสาร รวมถึงข้อมูลเอกสารสารสนเทศในระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์

1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบถึงความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาการอุทธรณ์คำสั่งลงทัณฑ์ทางวินัยทหาร
2. ทำให้ทราบถึงแนวคิด หลักการ และทฤษฎีทางกฎหมายของการอุทธรณ์คำสั่งลงทัณฑ์ทางวินัยทหาร ตามพระราชบัญญัติว่าด้วยวินัยทหาร พุทธศักราช 2476
3. ทำให้ทราบถึงมาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับการอุทธรณ์คำสั่งลงทัณฑ์ทางวินัยทหารของประเทศไทยและต่างประเทศ
4. ทำให้ทราบถึงปัญหาการอุทธรณ์คำสั่งลงทัณฑ์ทางวินัยทหาร ตามพระราชบัญญัติว่าด้วยวินัยทหาร พุทธศักราช 2476

5. ทำให้ได้แนวทางการแก้ไขปัญหาและปรับปรุงสิทธิในการอุทธรณ์คำสั่งลงทัณฑ์ทางวินัยให้แก่ทหารเพื่อให้เหมาะสมเป็นธรรมยิ่งขึ้น